

Супровідна інформація

Дата ухвалення рішення	Дата набрання законної сили	Дата реєстрації	
04.09.2023	04.09.2023	08.09.2023	
Номер справи	Номер рішення	Форма судочинства	Суддя
903/47/23	113266243	Господарське	Петухов М.Г.

Компанії, зазначені в тексті судового документа

[ВОЛИНСЬКА ОБЛАСНА ПРОКУРАТУРА](#) / 02909915

[ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ГЕРБОР-ХОЛДІНГ"](#) / 30088756

Єдиний державний реєстр судових рішень

ПІВНІЧНО-ЗАХІДНИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД

33001 , м. Рівне, вул. Яворницького, 59

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

04 вересня 2023 року Справа № 903/47/23

Північно-західний апеляційний господарський суд у складі колегії суддів:
головуючий суддя Петухов М.Г., суддя Васишин А.Р. , суддя Розізнана І.В.

секретар судового засідання Приступлюк Т.В.

розглянувши у відкритому судовому засіданні в приміщенні Північно-західного
апеляційного господарського суду апеляційну скаргу заступника керівника
Волинської обласної прокуратури

на рішення Господарського суду Волинської області від 07.03.2023

(ухвалене о 10:56 год. у м. Луцьку, повний текст складено 07.03.2023)

у справі № 903/47/23 (суддя Гарбар І.О.)

за позовом Товариства з обмеженою відповідальністю "ЕЕП-Холдінг" ("ЕЕП HOLDING" Sp.zo.o)

до державного реєстратора виконавчого комітету Нововолинської міської ради Євдокимова Максима Івановича

про визнання протиправним та скасування рішення, зобов'язання вчинити дії за участю представників:

від позивача - Мартіросян А.Г.;

від відповідача - не з'явився;

прокурор - Рункевич І.В.

ВСТАНОВИВ:

Товариство з обмеженою відповідальністю "ЕЕП-Холдінг" ("ЕЕП HOLDING" Sp.zo.o) звернулося до Господарського суду Волинської області із позовом до державного реєстратора виконавчого комітету Нововолинської міської ради Євдокимова Максима Івановича, в якому просило:

1. Визнати протиправним та скасувати рішення державного реєстратора виконавчого комітету Нововолинської міської ради Євдокимова М.І. про відмову у державній реєстрації в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань код 253824669042 від 28.12.2022.
2. Зобов'язання державного реєстратора виконавчого комітету Нововолинської міської ради Євдокимова М.І. провести державну реєстрацію змін до відомостей про юридичну особу Товариство з обмеженою відповідальністю "Гербор-Холдінг", які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань відповідно до рішення загальних зборів учасників Товариства з обмеженою відповідальністю "Гербор-Холдінг" оформлених протоколом №5 від 27.10.2022.

В обґрунтування позовних вимог позивач посилається на те, що дії державного реєстратора є протиправними, а оскаржуване рішення необґрунтованим, безпідставним та таким, що підлягає до скасування.

Рішенням Господарського суду Волинської області від 07.03.2023 у справі № 903/47/23 позов задоволено. Визнано протиправним та скасовано рішення державного реєстратора виконавчого комітету Нововолинської міської ради Євдокимова М.І. про відмову у державній реєстрації в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань код 253824669042 від 28.12.2022. Зобов'язано державного реєстратора виконавчого комітету Нововолинської міської ради Євдокимова М.І. провести державну реєстрацію змін до відомостей про юридичну особу Товариство з обмеженою відповідальністю "Гербор-Холдінг", які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань відповідно до рішення загальних зборів учасників Товариства з обмеженою відповідальністю "Гербор-Холдінг" оформлених протоколом №5 від 27.10.2022.

При ухваленні вказаного рішення суд вказав, що позивачем були подані належні документи для проведення державної реєстрації до належного суб'єкта державної реєстрації, а тому відмова у здійсненні реєстраційної дії в цьому випадку, є протиправною.

Розглядаючи спірні правовідносини місцевий господарський суд застосував відповідні положення ст. ст. 1, 2, 6, 17 Закону України " Про державну реєстрацію

юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань", ст. ст. 21, 33 Закону України "Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю", ст. 2 Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів від 05.10.1961.

Не погоджуючись із вказаним судовим рішенням до Північно-західного апеляційного господарського суду звернувся заступник керівника Волинської обласної прокуратури із апеляційною скаргою, відповідно до якої просить поновити строк на апеляційне оскарження рішення Господарського суду Волинської області від 07.03.2023 у справі № 903/47/23, скасувати вказане рішення, ухвалити нове рішення про відмову в позові.

Для забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами України у зв'язку з військовою агресією російської федерації встановлено мораторії на виконання зобов'язань і відчуження майна у правочинах із особами, що пов'язані з державою-агресором. Кабінет Міністрів України ухвалив постанову від 03.03.2022 №187 "Про забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку з військовою агресією російської федерації"

Згідно з документом, запроваджено мораторій на:

1) виконання, у тому числі в примусовому порядку, грошових та інших зобов'язань, кредиторами (стягувачами) за якими є російська федерація або такі особи (далі - особи, пов'язані з державою-агресором): - громадяни російської федерації; - юридичні особи, створені та зареєстровані відповідно до законодавства російської федерації; - юридичні особи, створені та зареєстровані відповідно до законодавства України, кінцевим бенефіціарним власником, членом або учасником (акціонером), що має частку в статутному капіталі 10 і більше відсотків, якої є російська федерація, громадянин російської федерації або юридична особа, створена та зареєстрована відповідно до законодавства російської федерації.

Зазначене обмеження не застосовується до громадян російської федерації, які проживають на території України на законних підставах, та юридичних осіб, створених та зареєстрованих відповідно до законодавства України, кінцевим бенефіціарним власником, членом або учасником (акціонером) яких є виключно громадяни російської федерації, які проживають на території України на законних підставах, або виключно громадяни України та громадяни російської федерації, які проживають на території України на законних підставах;

2) відчуження, передачу в заставу, будь-які інші дії, які мають чи можуть мати наслідком відчуження нерухомого майна, цінних паперів, корпоративних прав, транспортних засобів, повітряних та морських суден, суден внутрішнього плавання особами, пов'язаними з державою-агресором, крім безоплатного відчуження на користь держави Україна;

3) відчуження, передачу в заставу, будь-які інші дії, які мають чи можуть мати наслідком відчуження нерухомого майна, цінних паперів, корпоративних прав, транспортних засобів, повітряних та морських суден, суден внутрішнього плавання на користь осіб, пов'язаних з державою-агресором, або на користь російської федерації.

Матеріали справи не містять доказів того, що ОСОБА_1, ОСОБА_2 та ОСОБА_3 проживають на території України на законних підставах.

Законодавець у п. 2 постанови КМУ "Про забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку з військовою агресією російської федерації" від 03.03.2022 №187 визначив, що договори купівлі-продажу №№ 2,3,4, укладені 16.08.2022 між ТОВ "ЕЕП-Холдінг" та ОСОБА_1, ОСОБА_2 та ОСОБА_3 є нікчемними, оскільки укладені з порушенням мораторію, так як вище перелічені особи є громадянами російської федерації.

В той же час, судом першої інстанції не спростовано підстави відмови реєстратора щодо проведення державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу Товариство з обмеженою відповідальністю "Гербор-Холдінг" на підставі нікчемних угод.

Отже, державний реєстратор діяв у межах вимог чинного законодавства, у тому числі, у чіткій відповідності до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 03.03.2022 №187.

Проведення державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу Товариство з обмеженою відповідальністю "Гербор-Холдінг", які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань відповідно до рішення загальних зборів учасників Товариства з обмеженою відповідальністю "Гербор-Холдінг", оформлених протоколом №5 від 27.10.2022, суперечить вимогам п. 2 постанови Кабінету Міністрів України від 03.03.2022 №187 "Про забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку з військовою агресією російської федерації", оскільки саме громадянами російської федерації відчужено частки у майні товариства, яке зареєстроване в Україні та здійснює свою діяльність на території України.

Також, прокурор в апеляційній скарзі обґрунтовує порушення інтересів держави, яке полягає в тому, що внаслідок прийняття судом першої інстанції оспорюваного рішення від 07.03.2023 та бездіяльності Управління "Центру надання адміністративних послуг" виконавчого комітету Нововолинської міської ради та державного реєстратора виконавчого комітету Нововолинської міської ради Євдокимова М.І. щодо невжиття заходів до оскарження вищезазначеного судового рішення, Держава Україна втратить можливість стягнення коштів з громадян російської федерації, які без законних підстав здійснили відчуження активів, які, в подальшому, будуть використані для забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами України у зв'язку з військовою агресією російської федерації.

Товариство з обмеженою відповідальністю "ЕЕП-Холдінг" у відзиві на апеляційну скаргу вказує, що апеляційна скарга прокурора є безпідставною та необґрунтованою та такою, що не підлягає до задоволення, а рішення Господарського суду Волинської області від 07.03.2023 по справі №903/47/23 є законним та обґрунтованим та ухваленим із дотримання норм матеріального та процесуального права, з таких підстав.

Постанова КМУ "Про забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку з військовою агресією російської федерації" від 03.03.2022 №187 не є законом та являється підзаконним нормативно-правовим актом.

З аналізу ч.2 ст. 215 ЦК України, де зазначено, що законом встановлюється нікчемність правочинів, не можна застосовувати постанову КМУ із посиланням на ч.2 ст. 215 ЦК України.

Договори №2 купівлі продажу частки у статутному капіталі ТОВ "Гербор-Холдінг" від 16.08.2022, №3 купівлі продажу частки у статутному капіталі ТОВ "Гербор-Холдінг" від 16.08.2022, №4 купівлі продажу частки у статутному капіталі ТОВ "Гербор-Холдінг" від 16.08.2022, були укладені на території Республіки Польща, у відповідності до її та міжнародного законодавства.

Суд першої інстанції дійшов до правильного висновку, що відмова відповідача з посиланням на постанову КМУ №187 від 03.03.2022 "Про забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку з військовою агресією російської федерації" є безпідставна, оскільки право власності на частку в статутному фонді ТОВ "Гербор-Холдінг", яка належала

громадянам російської федерації, на підставі договору купівлі-продажу та акту приймання-передачі частки, перейшло до іноземної юридичної особи ТОВ "ЕЕП-Холпінг".

Тому, позивач просить у задоволенні апеляційної скарги заступника керівника Волинської обласної прокуратури відмовити, а рішення Господарського суду Волинської області від 07.03.2023 по справі №903/47/23 - залишити без змін.

Прокурор подав суду відповідь на відзив позивача, в якому вказує таке.

Кабінет Міністрів України в межах своєї компетенції видає постанови і розпорядження, які є обов'язковими до виконання (ст. 117 Конституції України).

Верховний Суд у постанові від 31.05.2018 по справі № 127/27182/15-к зазначив, що поняття "закон", яке використав законодавець, має розширене тлумачення і включає в себе законодавство у цілому, в тому числі нормативні акти, що регулюють відповідні правовідносини, порушення яких утворює об'єктивну сторону складу злочину, передбаченого ст. 263 КК України.

Норми постанови Кабінету Міністрів України від 03.03.2022 №187 "Про забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку з військовою агресією російської федерації" не визнані неконституційними, а тому підлягають застосуванню.

Ні матеріали реєстраційної справи, ні матеріали судової справи № 903/47/23 не містять доказів того, що ОСОБА_1, ОСОБА_2 та ОСОБА_3 проживають на території України на законних підставах, що є єдиним випадком відповідно до положень вищезазначеної постанови, який би надавав право громадянам російської федерації відчужувати свої корпоративні права іншим особам, окрім безоплатної передачі на користь держави Україна.

Цивільний кодекс України встановлює, зокрема, такий випадок нікчемності правочину, як порушення ним публічного порядку.

Відповідно до положень п. 18 Постанови Пленуму Верховного суду України від 06.11.2009 № 9 "Про судову практику розгляду-цивільних справ про визнання правочинів недійсними" перелік правочинів, які є нікчемними як такі, що порушують публічний порядок, визначений статтею 228 ЦК: 1) правочини, спрямовані на порушення конституційних прав свобод людини і громадянина; 2) правочини, спрямовані на знищення, пошкодження майна фізичної або юридичної особи, держави, Автономної Республіки Крим, територіальної громади, незаконне заволодіння ним.

Такими є правочини, що посягають на суспільні, економічні та соціальні основи держави, зокрема: правочини, спрямовані на використання всупереч закону комунальної, державної або приватної власності; правочини, спрямовані на незаконне відчуження або незаконне володіння, користування, розпорядження об'єктами права власності українського народу - землею як основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави, її надрами, іншими природними ресурсами; правочини щодо відчуження викраденого майна; правочини, що порушують правовий режим вилучених з обігу або обмежених в обігу об'єктів цивільного права тощо.

Зміст правочину не повинен суперечити положенням також інших, крім актів цивільного законодавства, нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до Конституції України.

В розумінні терміну "Закон", у ст. 215 ЦК України мова йде не лише про закони України, а й про інші акти, видані на підставі та в межах повноважень іншими органами держави. Крім того, стаття 215 ЦК України відсилає до ст. 203 ЦК України, якою передбачено, що зміст правочину не може суперечити цьому Кодексу, іншим актам цивільного законодавства, а також інтересам держави і

суспільства, його моральним засадам.

Правочини, вчинені громадянами російської федерації ОСОБА_1 , ОСОБА_2 , ОСОБА_4 суперечать моральним засадам суспільства, оскільки укладені з метою уникнення від відповідальності за злочини, вчинені державою-агресором, громадянами, якої вони є. При цьому, як зазначалося вище, матеріали справи не містять доказів того, що вищезазначені особи проживають на території України на законних підставах.

В п. 2 постанови КМУ "Про забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку з військовою агресією російської федерації" від 03.03.2022 №187 визначено, що договори купівлі-продажу № № 2, 3, 4, укладені 16.08.2022 між ТОВ "ЕЕП-Холдінг" та ОСОБА_1 , ОСОБА_2 та ОСОБА_3 є нікчемними, оскільки укладені з порушенням мораторію, так як вище перелічені особи є громадянами російської федерації.

Отже, державний реєстратор діяв у межах вимог чинного законодавства, у тому числі, у чіткій відповідності до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 03.03.2022 №187, оскільки державна реєстрація або інше визнання державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, державними реєстраторами юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, державними реєстраторами речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, особами, які надають публічні (адміністративні) послуги, правочинів, укладених з порушенням мораторію, забороняється.

Таким чином, судовим рішенням зобов'язано реєстратора вчинити реєстраційні дії на підставі нікчемних угод.

З огляду на зазначене, доводи представника позивача, викладені у відзиві на апеляційну скаргу прокурор вважає необґрунтованими, а тому, просить скасувати рішення Господарського суду Волинської області від 07.03.2023 у справі № 903/47/23 та ухвалити нове рішення, яким у задоволенні позову відмовити у повному обсязі.

Відповідач не скористався правом подати відзив на апеляційну скаргу, що відповідно до ч. 3 ст. 263 ГПК України не перешкоджає перегляду рішення суду першої інстанції.

Від позивача надійшло клопотання про долучення доказів, а саме копії листа Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів від 10.08.2023 №8797/1-40-23 (т. 2, а. с. 188-193).

Обґрунтовуючи причини неподання такого доказу суду першої інстанції, позивач вказує, що такий лист не міг бути долучений до розгляду в суді першої інстанції, оскільки отриманий після розгляду справи в суді першої інстанції.

В судовому засіданні Північно-західного апеляційного господарського суду 05.09.2023 прокурор підтримала доводи, наведені в апеляційній скарзі. Просила скасувати рішення Господарського суду Волинської області від 07.03.2023 у справі № 903/47/23 та ухвалити нове рішення, яким у задоволенні позову відмовити у повному обсязі.

Представник позивача в судовому засіданні заявив, що з доводами прокурора не погоджується, вважає їх безпідставними, а оскаржене рішення таким, що відповідає встановленим обставинам справи та нормам закону. Зауважив, що прокурором не належно обґрунтовано наявність підстав для представництва інтересів держави, а також про відсутність будь-яких інтересів держави, з огляду

на лист АРМА від 10.08.2023. З огляду на зазначене, просить суд відмовити в задоволенні апеляційної скарги.

В судове засідання 04.09.2023 представник відповідача не з'явився.

Враховуючи приписи ст.ст. 269, 273 ГПК України про межі та строки розгляду апеляційних скарг в апеляційній інстанції, той факт, що відповідач був належним чином та своєчасно повідомлений про дату, час та місце судового засідання, про що свідчать список розсилки поштової кореспонденції та електронне листування (т. 2, а. с. 186-187), а також те, що явка представників учасників в судове засідання обов'язковою не визнавалася, колегія суддів визнала за можливе здійснювати розгляд апеляційної скарги за відсутності представника відповідача.

Щодо прийняття такого доказу, як копію листа Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів від 10.08.2023 №8797/1-40-23, суд вказує таке.

За приписами ч. 3 ст. 269 ГПК України докази, які не були подані до суду першої інстанції, приймаються судом лише у виняткових випадках, якщо учасник справи надав докази неможливості їх подання до суду першої інстанції з причин, що об'єктивно не залежали від нього.

Враховуючи обставини справи, зокрема те, що прокурор не брав участі у справі під час розгляду справи та наводить аргументи, на спростування яких позивач подає нові докази, то суд апеляційної інстанції приймає вищевказаний доказ.

Дослідивши матеріали справи, апеляційну скаргу, заслухавши пояснення прокурора та представника позивача, перевіривши юридичну оцінку обставин справи та повноту їх встановлення, дослідивши правильність застосування місцевим господарським судом при ухваленні рішення норм матеріального та процесуального права, колегія суддів вважає, що апеляційну скаргу слід задовольнити, а оскаржене рішення суду першої інстанції скасувати та ухвалити нове, яким в позові відмовити, виходячи з такого.

Судом апеляційної інстанції встановлено та як убачається з матеріалів справи, що 16.08.2022 між ТОВ "ЕЕП-Холдінг" та ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, укладено Договір №2 купівлі-продажу частки статутного капіталу ТОВ "Гербор-холдінг" (далі - Договір №2), згідно якого предметом цього договору являється частка в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю "Гербор-Холдінг" у розмірі 5% (п'яти відсотків) статутного капіталу ТОВ "Гербор-Холдінг", що в грошовому еквіваленті складає 15 000 грн, (т.1, а. с. 46-49, 51-55).

Відповідно до підтвердження виконання договору купівлі-продажу та передачі прав власності частки, яке підписане в Білгороді 27.09.2022, де зазначено, що Договір купівлі-продажу часток №2, укладений між ними 16.08.2022, предметом якого було 5% часток ТОВ "Гербор-Холдінг", виконано відповідно до його змісту, що підтверджується цією заявою Продавця та Покупця (т. 1, а. с. 57-58).

Між ТОВ "ЕЕП-Холдінг" та ОСОБА_2, ІНФОРМАЦІЯ_2, укладено Договір №3 купівлі-продажу частки статутного капіталу ТОВ "Гербор-холдінг" від 16.08.2022 (далі - Договір №3), згідно якого предметом цього договору являється частка в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю "Гербор-холдінг" у розмірі 5% (п'яти відсотків) статутного капіталу ТОВ "Гербор-холдінг", що в грошовому еквіваленті складає 15 000 грн (т. 1, а. с. 67-71, 73-78).

Відповідно до підтвердження виконання договору купівлі-продажу та передачі прав власності частки, яке підписане в Білгороді 27.09.2022, де зазначено, що Договір купівлі-продажу часток №3, укладений між ними 16.08.2022, предметом

якого було 5% часток ТОВ "Гербор-Холдінг", виконано відповідно до його змісту, що підтверджується цією заявою Продавця та Покупця.

Між ТОВ "ЕЕП-Холдінг" та ОСОБА_4, ІНФОРМАЦІЯ_3, укладено Договір №4 купівлі-продажу частки статутного капіталу ТОВ "Гербор-холдінг" від 16.08.2022 (далі - Договір №4), згідно якого предметом цього договору являється частка в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю "Гербор-холдінг" у розмірі 5% (п'яти відсотків) статутного капіталу ТОВ "Гербор-холдінг", що в грошовому еквіваленті складає 15 000 грн (т. 1, а. с. 89-93, 95-98).

Відповідно до підтвердження виконання договору купівлі-продажу та передачі прав власності частки, яке підписане в Білгороді 27.09.2022, де зазначено, що Договір купівлі-продажу часток №4, укладений між ними 16.08.2022, предметом якого було 5% часток ТОВ "Гербор-Холдінг", виконано відповідно до його змісту, що підтверджується цією заявою Продавця та Покупця.

Відповідно до Протоколу №5 Зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю "Гербор-Холдінг" від 27.10.2022, якими прийнято рішення про затвердження зміни учасників ТОВ "Гербор-Холдінг" та встановлення розміру статутного фонду товариства та затвердження розміру його часток. Відповідно до цього протоколу частки у статутному капіталі, які належали ОСОБА_1, ОСОБА_2 та ОСОБА_5 тепер належать іноземній юридичній особі ТОВ "ЕЕП-Холдінг", яке зареєстроване у м. Гданську Республіки Польща (а.с.121-128).

На підставі таких змін у складі учасників ТОВ "Гербор-Холдінг", товариство звернулось до Державного реєстратора із заявою для проведенні реєстраційних дій "Державна реєстрація змін до відомостей про юридичну особу", яка була прийнята 27.12.2022 (т. 1, а. с. 15-20).

Рішенням державного реєстратора виконавчого комітету Нововолинської міської ради Євдокимовим М.І. винесено рішення про відмову у державній реєстрації в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань №253824669042 від 28.12.2022 (т. 1, а. с. 12-13), згідно якого документи, подані для проведення реєстраційної дії "Державна реєстрація змін до відомостей про юридичну особу" стосовно ТОВ "Гербор-Холдінг" та встановлено, що:

1. Документи суперечать вимогам Конституції та законів України, Відповідно до п. 1.5. Статуту ТОВ "Гербор-холдинг" (код [30088756](#)) передбачено, що своїй діяльності Товариство керується чинним законодавством України, цим Статутом, іншими внутрішніми актами (в тому числі правилами, регламентами, положеннями) Товариства, а також рішеннями його органів, прийнятих у відповідності до їх компетенції у встановленому порядку. В питаннях діяльності Товариства, що прямо не врегульовані положеннями цього Статуту, Товариство керується чинним законодавством України та міжнародними актами, що ратифіковані Україною. Так ч. 7 ст. 33 Закону України "Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю" Загальні збори учасників проводяться за місцезнаходженням товариства, якщо інше не встановлено статутом товариства. Проведення загальних зборів за межами території України допускається лише за одностайною письмовою згодою всіх учасників товариства. Поданий для реєстрації змін Протокол №5 Зборів учасників ТОВ "Гербор-холдинг" зазначає, що збори були проведені 27.10.2022 в м. Білгорай Республіка Польща. Письмово це не узгоджено, Статутом не передбачено.

2. Порушено встановлену учасником вимогу нотаріального засвідчення справжності підпису під час прийняття рішень з питань діяльності юридичної особи та/або вимоги нотаріального посвідчення правочину, предметом якого є частка такого учасника у статутному (складеному) капіталі (пайовому фонді) відповідної юридичної особи. Згідно Актів Прийому-передачі №7917/2022, 7915/2022, 7919/2022 ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, ідентифікаційний номер: НОМЕР_1, ОСОБА_6, ІНФОРМАЦІЯ_2, ідентифікаційний номер: НОМЕР_2 та

ОСОБА_3 , ІНФОРМАЦІЯ_3 , ідентифікаційний номер: відчужують своє право власності, а саме частку у: розмірі по 5% ТОВ "Гербор-холдинг" на користь ТОВ "ЕЕП Холдинг". Проте згідно відомостей ЄДР зазначені особи є громадянами російської федерації. Абзац 19. ч.5 ст. 17 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань" передбачає, що у разі подання акт приймання-передачі частки (частини частки) у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю для державної реєстрації змін до відомостей про розмір статутного капіталу, розміри часток у статутному капіталі чи склад учасників товарне і ва з обмеженою відповідальністю справжність підписів на документі, засвідчується нотаріально з обов'язковим використанням спеціальних бланків нотаріальних документів, чого в даному випадку не дотримано.

3. Інше. Постанова Кабінету міністрів України №187 від 03.03.2022 "Про забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку з військовою агресією російської федерації" встановлює мараторій (заборону) на відчуження, передачу в заставу, будь-які інші дії, які мають чи можуть мати наслідком відчуження нерухомого майна, цінних паперів, цінних паперів, корпоративних, прав, транспортних засобів, повітряних та морських суден, суден внутрішнього плавання російською федерацією або особами, пов'язаними з державою-агресором, крім безоплатного відчуження на користь держави України.

Товариство з обмеженою відповідальністю "ЕЕП-Холдинг" ("ЕЕП HOLDING" Sp.zo.o) вважаючи, що дії державного реєстратора протиправними, а оспорюване рішення необґрунтованим, безпідставним та таким, що підлягає скасуванню, звернулося до суду із цим позовом.

Аналізуючи встановлені обставини справи та переглядаючи спірні правовідносини на предмет наявності правових підстав для задоволення позовних вимог, суд апеляційної інстанції приймає до уваги наступні положення діючого законодавства з урахуванням фактичних обставин справи.

Щодо представництва прокурором інтересів держави в цій справі.

Відповідно до пункту 3 частини 1 статті 131-1 Конституції України в Україні діє прокуратура, яка здійснює представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом.

Згідно з частинами 3, 4 статті 53 ГПК України у визначених законом випадках прокурор звертається до суду з позовною заявою, бере участь у розгляді справ за його позовами, а також може вступити за своєю ініціативою у справу, провадження у якій відкрито за позовом іншої особи, до початку розгляду справи по суті, подає апеляційну, касаційну скаргу, заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.

Прокурор, який звертається до суду в інтересах держави, в позовній чи іншій заяві, скарзі обґрунтовує, в чому полягає порушення інтересів держави, необхідність їх захисту, визначені законом підстави для звернення до суду прокурора, а також зазначає орган, уповноважений державою здійснювати відповідні функції у спірних правовідносинах. Невиконання цих вимог має наслідком застосування положень, передбачених статтею 174 цього Кодексу.

За змістом частини 1 статті 23 Закону України "Про прокуратуру" представництво прокурором інтересів громадянина або держави в суді полягає у здійсненні процесуальних та інших дій, спрямованих на захист інтересів громадянина або держави, у випадках та порядку, встановлених законом.

Частиною 3 статті 23 Закону України "Про прокуратуру" передбачено, що прокурор здійснює представництво в суді законних інтересів держави у разі порушення або загрози порушення інтересів держави, якщо захист цих інтересів не здійснює або

неналежним чином здійснює орган державної влади, орган місцевого самоврядування чи інший суб`єкт владних повноважень, до компетенції якого віднесені відповідні повноваження, а також у разі відсутності такого органу. Наявність таких обставин обґрунтовується прокурором у порядку, передбаченому частиною четвертою цієї статті, крім випадку, визначеного абзацом четвертим цієї частини.

Велика Палата Верховного Суду неодноразово зазначала, що у випадку, коли держава вступає в цивільні правовідносини, вона має цивільну правоздатність нарівні з іншими її учасниками. Держава набуває і здійснює цивільні права й обов`язки через відповідні органи, які діють у межах їхньої компетенції. Отже, поведінка органів, через які діє держава, розглядається як поведінка держави у відповідних правовідносинах. Тому у відносинах, в які вступає держава, органи, через які вона діє, не мають власних прав і обов`язків, а наділені повноваженнями (компетенцією) представляти державу у відповідних правовідносинах (висновки Великої Палати Верховного Суду, викладені в постанові від 20.11.2018 у справі №5023/10655/11, в постанові від 26.02.2019 у справі №915/478/18, в постанові від 26.06.2019 у справі № 587/430/16-ц, в постанові від 15.01.2020 у справі № 698/119/18, в постанові від 18.03.2020 у справі №553/2759/18, в постанові від 06.07.2021 у справі № 911/2169/20).

Також Велика Палата Верховного Суду звертала увагу на те, що в судовому процесі держава бере участь у справі як сторона через її відповідний орган, наділений повноваженнями у спірних правовідносинах.

Під час розгляду справи в суді фактичною стороною у спорі є держава, навіть якщо позивач визначив стороною у справі певний орган (постанова Великої Палати Верховного Суду від 26.06.2019 у справі № 587/430/16-ц).

Отже, під час розгляду спору в суді фактичною стороною у справі є держава.

Законодавство передбачає два випадки представництва прокурором у суді законних інтересів держави у разі їх порушення або загрози порушення: захист цих інтересів не здійснює або неналежним чином здійснює орган державної влади, орган місцевого самоврядування чи інший суб`єкт владних повноважень, до компетенції якого віднесені відповідні повноваження; відсутній орган державної влади, орган місцевого самоврядування чи інший суб`єкт владних повноважень, до компетенції якого віднесені повноваження щодо захисту інтересів держави.

Водночас в обох цих випадках прокурор здійснює представництво держави, яка і є фактичною стороною у справі.

Обґрунтовуючи порушення інтереси держави, прокурор вказує, що внаслідок прийняття судом першої інстанції оскарженого рішення від 07.03.2023 та бездіяльності Управління "Центру надання адміністративних послуг" виконавчого комітету Нововолинської міської ради та державного реєстратора виконавчого комітету Нововолинської міської ради Євдокимова М.І. щодо невжиття заходів до оскарження вищезазначеного судового рішення, Держава Україна втрапить можливість стягнення коштів з громадян російської федерації, які без законних підстав здійснили відчуження активів, які, в подальшому, будуть використані для забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами України у зв`язку з військовою агресією російської федерації.

У результаті збройної агресії російської федерації в Україні зазнали різного ступеня пошкодження тисячі будівель та споруд - житлові будинки, школи, лікарні, об`єкти критичної інфраструктури.

Відтак, щоб відновлення інфраструктури країни розпочалось якнайшвидше, необхідно в тому числі, неухильне дотримання вимог постанови КМУ №187 від 03.03.2022 "Про забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв`язку з військовою агресією російської федерації".

Наведені вище обставини в сукупності становлять виключний випадок, коли прокурор має право здійснювати представництво інтересів держави в суді, оскільки існує порушення інтересів держави.

Нові цивілізаційні виклики, які постали перед Україною у зв'язку з військовою агресією російської федерації, зумовлюють і необхідний пошук нових шляхів оперативного реагування та подальшої нейтралізації чи мінімізації тих руйнівних негативних наслідків, що вже спричинені цим вторгненням.

Враховуючи вказані обставини, на переконання суду апеляційної інстанції, прокурором належно обґрунтовано порушення інтересів держави та здійснення їх захисту.

Щодо спірних правовідносин.

Відповідно до ч. 2 ст. 19 Конституції України органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їхні посадові і службові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, а також відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Для забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами України у зв'язку з військовою агресією російської федерації встановлено мораторії на виконання зобов'язань і відчуження майна у правочинах із особами, що пов'язані з державою-агресором.

Зокрема, Кабінет Міністрів України видав постанову від 03.03.2022 №187 «Про забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку з військовою агресією російської федерації».

Згідно із пп. 2 п. 1 Постанови КМУ № 187 від 03.03.2022 (в редакції чинній на момент прийняття спірного рішення про відмову в державній реєстрації) для забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави України у зв'язку з військовою агресією російської федерації встановлено до прийняття та набрання чинності Законом України щодо врегулювання відносин за участю осіб, пов'язаних з державою-агресором, мораторій (заборону) на відчуження, передачу в заставу, будь-які інші дії, які мають чи можуть мати наслідком відчуження нерухомого майна, цінних паперів, корпоративних прав, транспортних засобів, повітряних та морських суден, суден внутрішнього плавання російською федерацією або особами, пов'язаними з державою-агресором, крім безоплатного відчуження на користь держави Україна.

Таким чином, у зв'язку із збройною агресією російської федерації проти держави України та українського народу, в державі Україна існує мораторій на будь-які дії, в тому числі і реєстраційні дії, результатом яких є відчуження, зокрема, корпоративних прав особами, пов'язаними з державою-агресором, за винятком їх безоплатного відчуження на користь держави Україна.

Як убачається із наявного в матеріалах справи витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань від 07.09.2022 ОСОБА_1, ОСОБА_2 та ОСОБА_3 є громадянами російської федерації (т. 1, а. с. 134-144). Також, вказана обставина не заперечується учасниками справи.

Щодо посилання представника позивача на відсутність доказів на підтвердження того, що вказані громадяни російської федерації здійснюють фінансування країни-агресора або вчинення ними інших дій проти держави Україна, суд вказує таке.

Згідно із ст. 62 Конституції України особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду. Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину. Обвинувачення

не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

При цьому, з огляду на те, що на теперішній час повноцінну відсіч агресору ще не надано, а відповідно відсутні докази конкретної участі громадян в збройній агресії російської федерації проти України, як на цей час, або також, оскільки не виключено їх участь в майбутньому, існує необхідність стримування таких громадян в праві реалізації належного їм майна, котре перебуває на території України та/або правове регулювання щодо котрого здійснюється законодавством України, з метою перешкоджання уникнення відповідальності, встановленої законом.

Зокрема, Постанова КМУ № 187 від 03.03.2022 направлена на унеможливлення відчуження російською федерацією або особами, пов'язаними з державою-агресором нерухомого майна, цінних паперів, корпоративних прав, транспортних засобів, повітряних та морських суден, суден внутрішнього плавання, котрі мають відношення до збройної агресії російської федерації проти України.

Означена постанова запроваджує тимчасові обмеження в розпоряджанні відповідними особами належним їм майном та перешкоджає здійснити саме відчуження відповідного майна, в той же час не перешкоджаючи власнику в здійсненні права володіння та користування.

Також, суд вказує, що наданий позивачем лист Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів від 10.08.2023 №8797/1-40-23 не є належним доказом у справі, так як за замістом його останнього абзацу вбачається, що розгляд питань, окреслених у листі члена правління Товариства з обмеженою відповідальністю "ЕЕП-Холдінг", не належить до компетенції АРМА.

Підсумовуючи викладене, суд вказує, що станом на момент прийняття державним реєстратором виконавчого комітету Нововолинської міської ради Євдокимовим М.І. рішення про відмову у державній реєстрації в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань код 253824669042 від 28.12.2022, існував мораторій на вчинення будь-яких дій щодо майна, власником якого є російська федерація або пов'язані з нею особи, то така відмова є правомірною та відповідає вимогам законодавства.

Вказана підстава, на переконання суду, є достатньою для відмови у вчиненні відповідних реєстраційних дій, а тому також враховуючи доводи апеляційної скарги, не вбачає підстав для надання оцінки іншим підставам, вказаними державним реєстратором, при прийнятті оспорюваного рішення.

Відносно твердження представника позивача про правомірність угод, на підставі яких громадяни російської федерації відчужили належні їм корпоративні права в юридичній особі, то суд вважає за необхідне відзначити таке.

У відповідності до ст. ст. 25, 26 Закону України "Про міжнародне приватне право" особистим законом юридичної особи вважається право держави місцезнаходження юридичної особи. Для цілей цього Закону місцезнаходженням юридичної особи є держава, у якій юридична особа зареєстрована або іншим чином створена згідно з правом цієї держави. За відсутності таких умов або якщо їх неможливо встановити, застосовується право держави, у якій знаходиться виконавчий орган управління юридичної особи. Цивільна правоздатність та дієздатність юридичної особи визначається особистим законом юридичної особи.

Статтею 38 Закону України "Про міжнародне приватне право" визначено, що право власності та інші речові права на нерухоме та рухоме майно визначаються правом держави, у якій це майно знаходиться, якщо інше не передбачено законом. Належність майна до нерухомих або рухомих речей, а також інша класифікація майна визначаються правом держави, у якій це майно знаходиться.

У відповідності до норм ст. 39 Закону України "Про міжнародне приватне право"

виникнення та припинення права власності та інших речових прав визначається правом держави, у якій відповідне майно перебувало в момент, коли мала місце дія або інша обставина, яка стала підставою для виникнення або припинення права власності та інших речових прав, якщо інше не передбачено законом або міжнародним договором України. Право, яке застосовується до виникнення та припинення права власності та інших речових прав, що є предметом правочину, визначається відповідно до частини першої цієї статті, якщо інше не встановлено за згодою сторін. Вибір права сторонами правочину не зачіпає прав третіх осіб.

Право власності та інші речові права, відомості про які підлягають внесенню до державних реєстрів, визначаються правом держави, у якій це майно зареєстровано (ст. 40 Закону України "Про міжнародне приватне право").

За приписами ст. 96-1 ЦК України права учасників юридичних осіб (корпоративні права) - це сукупність правомочностей, що належать особі як учаснику (засновнику, акціонеру, пайовику) юридичної особи відповідно до закону та статуту товариства. Корпоративні права набуваються особою з моменту набуття права власності на частку (акцію, пай або інший об'єкт цивільних прав, що засвідчує участь особи в юридичній особі) у статутному капіталі юридичної особи.

Відповідно до ст. 113 ЦК України господарським товариством є юридична особа, статутний (складений) капітал якої поділений на частки між учасниками. Господарські товариства можуть бути створені у формі повного товариства, командитного товариства, товариства з обмеженою або додатковою відповідальністю, акціонерного товариства.

Господарське товариство є власником, зокрема, майна, переданого йому учасниками товариства у власність як вклад до статутного (складеного) капіталу (п. 1 ч. 1 ст. 115 ЦК України).

Оскільки, Товариство з обмеженою відповідальністю "Гербор-Холдінг" зареєстроване в Україні, то реалізація особою права на частку у статутному капіталі такого товариства має здійснюватися відповідно до законодавства України, в тому числі і цивільного, до актів якого віднесено і постанови Кабінету Міністрів України (ч. 4 ст. 4 ЦК України), не залежно від місця вчинення правочину.

Враховуючи усе викладене в сукупності, апеляційний господарський суд дійшов висновку, що позов в частині визнання протиправним та скасування вказаного рішення державного реєстратора не підлягає до задоволення.

Відповідно не підлягає до задоволення і похідна вимога про зобов'язання державного реєстратора виконавчого комітету Нововолинської міської ради Євдокимова М.І. провести державну реєстрацію змін до відомостей про юридичну особу Товариство з обмеженою відповідальністю "Гербор-Холдінг", які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань відповідно до рішення загальних зборів учасників Товариства з обмеженою відповідальністю "Гербор-Холдінг" оформлених протоколом №5 від 27.10.2022.

Згідно із ст. 86 ГПК України, господарський суд оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному, об'єктивному та безпосередньому дослідженні наявних в справі доказів.

В силу приписів ст. 74 ГПК України кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог і заперечень.

Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 275 ГПК України суд апеляційної інстанції за результатами розгляду апеляційної скарги має право скасувати судові рішення повністю або частково і ухвалити нове рішення у відповідній частині.

Підставами для скасування судового рішення повністю або частково та ухвалення нового рішення у відповідній частині є невідповідність висновків, викладених у рішенні суду першої інстанції, встановленим обставинам справи (п. 3 ч. 1 ст. 277

ГПК України).

Враховуючи вищевикладене, апеляційну скаргу заступника керівника Волинської обласної прокуратури слід задовольнити, а рішення Господарського суду Волинської області від 07.03.2023 у справі № 903/47/23 скасувати та ухвалити нове, яким в позові відмовити.

Також, згідно з ч. 1, 9 ст. 145 ГПК України, суд може скасувати заходи забезпечення позову з власної ініціативи або за вмотивованим клопотанням учасника справи. У випадку залишення позову без розгляду, закриття провадження у справі або у випадку ухвалення рішення щодо повної відмови у задоволенні позову, суд у відповідному судовому рішенні зазначає про скасування заходів забезпечення позову.

З урахуванням викладеного суд скасовує заходи забезпечення позову, вжиті ухвалою Північно-західного апеляційного господарського суду від 13.06.2023 у справі №903/47/23.

Керуючись статтями 269, 270, 273, 275-279, 282 ГПК України, Північно-західний апеляційний господарський суд

УХВАЛИВ:

1. Апеляційну скаргу заступника керівника Волинської обласної прокуратури задовольнити.

2. Рішення Господарського суду Волинської області від 07.03.2023 у справі № 903/47/23 скасувати.

Ухвалити нове.

В позові відмовити.

3. Стягнути з Товариства з обмеженою відповідальністю "ЕЕП-Холдінг" (ul. Marynarki Polskiej 163, 80-868 Gdansk, Polska, NIP 6793200463, KRS 0000851102, REGON 386165680) на користь Волинської обласної прокуратури (43000, Волинська область, місто Луцьк, вулиця Винниченка, будинок 15, код [02909915](#)) - 8 052 грн судового збору за подання апеляційної скарги.

4. Господарському суду Волинської області видати наказ на виконання цієї постанови.

5. Скасувати заходи забезпечення позову у справі №903/47/23, вжиті ухвалою Північно-західного апеляційного господарського суду від 13.06.2023.

6. Справу № 903/47/23 надіслати Господарському суду Волинської області.

7. Постанова набирає законної сили з дня її прийняття та може бути оскаржена до Верховного Суду у випадках, строках та порядку встановлених статтями 286-291 Господарського процесуального кодексу України.

Повний текст постанови складений "06" вересня 2023 р.

Головуючий суддя Петухов М.Г.

Суддя Васишин А.Р.

Суддя Розізнана І.В.

© YouContol. All rights reserved